NLAB

Mažasis žaidėjas

Krepšinio pasakėčia apie draugystę, mokymąsi ir atsakomybę

Lietuviškas leidimas · 2026 m. spalio 27 d.

I

Piešinys

Buvo penkta ryto sporto salėje, kuri nenusipelnė vardo.

Laikrodis už sekretoriato stalo buvo sustojęs ties 2:42. Vienas krepšys šiek tiek linko į sieną. Visas pastatas kvepėjo guminiu grindų dangalu ir kava, kuri prieš kelias valandas dar buvo karšta.

Didžiąją nakties dalį nemiegojau ir perrašinėjau pirmųjų mūsų rungtynių užrašus. Pralaimėjome dvidešimt trimis taškais. Mano užrašai kaltino mūsų išsidėstymą, mūsų sprendimus ir mūsų pastangas, būtent tokia tvarka. Kiekviena nauja versija buvo išsamesnė. Nė viena nepaaiškino, kodėl Mara dar prieš kėlinių pertrauką liovėsi į mane žiūrėti.

Balsas pasigirdo visai prie pat mano alkūnės, ir akimirkai krūptelėjau.

„Ar galėtum man nupiešti žaidėją, kuris mokosi?“

Pakėliau akis.

Prie sekretoriato stalo krašto stovėjo berniukas. Jam galėjo būti kokie dvylika. Neturėjo nei turnyro numerio, nei klubo spalvų. Prie kojų stovėjo mažas, nutrintas krepšys. Pro vieną užtrauktuką buvo perverta ir surišta žalia juostelė. Jis stovėjo visiškai ramiai.

Berniukas laukė.

„Krepšininką?“

„Jei taip lengviau.“

Apverčiau vieną savo protokolų ir nupiešiau žaidėją su kamuoliu. Figūra stovėjo tiesiai, išlaikiusi pusiausvyrą, pasirengusi.

Berniukas ją atidžiai apžiūrėjo.

„Tai žaidėjas, kuris laukia.“

Pažiūrėjau dar kartą. Jis buvo teisus. Žaidėjas laukė švilpuko, nurodymo ar leidimo pradėti.

Pabandžiau antrą kartą. Sulenkiau jam kelius, įdėjau kamuolį į abi rankas ir nupiešiau akis, žiūrinčias į įsivaizduojamą krepšį.

„Tai žaidėjas, kuris žino, ką daryti“, – pasakė berniukas.

„Argi ne tam ir mokomasi?“

„Paskui galbūt.“

Pabandžiau trečią kartą. Šis žaidėjas stipriai varėsi kamuolį, nuleidęs galvą, sukandęs žandikaulį, tarsi kamuolys bet kurią akimirką galėtų pabėgti.

Berniukas papurtė galvą. „Neatrodo, kad jis tai myli.“

„Ar reikia ką nors mylėti, kad to išmoktum?“

Jo pirštai surado žalią juostelę ant krepšio. Ilgai neatsakė.

„Nežinau. Tai vienas iš dalykų, kuriuos atėjau išsiaiškinti.“

Padėjau pieštuką. „Tada nupiešk jį pats.“

„Nemoku. Todėl ir paprašiau tavęs.“

Yra vaikų, kuriems pasidaro gėda, kai suaugęs netenka kantrybės. Kiti išsigąsta. Šis berniukas tiesiog palaukė, kol mano nekantrumas praeis.

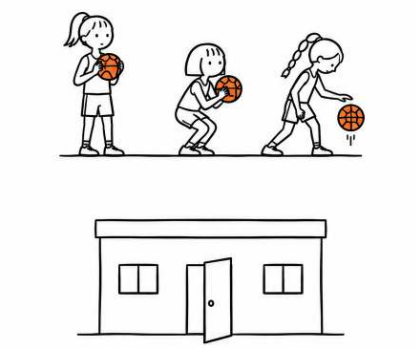
Bandžiau pėdą, kuri atkeliauja puse sekundės per vėlai, ranką, tiesiamą į nepažįstamą perdavimą. Ant popieriaus tai atrodė kaip nerangumas. Kai pataisydavau, dingdavo mokymosi jausmas.

Galiausiai nupiešiau keturias sienas, stogą, du aukštus langus ir pravertas duris.

„Štai“, – pasakiau. „Žaidėjas, kuris mokosi, yra viduje.“

Berniukas pasilenkė arčiau. Jo pečiai šiek tiek nusileido.

„Taip, – pasakė jis. – Viduje pakanka vietos mokytis.“

Viduje buvo vietos mokytis.

Jis atsisėdo ant grindų prie sekretoriato stalo.

„Ar tau nereikėtų būti su savo komanda?“ – paklausiau.

„O kur tavoji?“

Kitame miesto gale mūsų žaidėjos miegojo pigiame viešbutyje ir tikėjo, kad žinosiu, ką daryti, kai jos pabus. Apverčiau rungtynių užrašus.

„Ar tavo vardas kokiame nors sąraše?“ – paklausiau. „Komanda, numeris?“

„Ne.“

Jis tai pasakė taip, kaip kiti vaikai pasako savo vardą.

Atitraukiau kėdę šalia savosios. Pirmiausia jis pakėlė krepšį, atsargiai, kad sagtis nebraižytų grindų, ir atsisėdo šalia manęs.

Sugedęs laikrodis vis dar rodė 2:42.

Taip susipažinau su berniuku be numerio.

II

Trys krepšiai

Berniukas vis dar buvo ten, kai atėjo valytojos.

Jos judėjo aplink jį su šluostėmis ir ratuotomis šiukšliadėžėmis. Jis pakeldavo kojas, kai joms reikėdavo grindų po jomis, ir nuleisdavo, kai jos praeidavo. Viena paklausė, kieno jis. Jis atsakė: „Šiandien niekieno“, ir jai tai, regis, pasirodė visai protingas atsakymas turnyrui.

„Tai kodėl tu čia?“ – paklausiau, kai ji nuėjo.

„Norėjau pamatyti, kaip mokosi tikri žaidėjai.“

„Nori tapti geresnis?“

„Pagalvojau, kad tai galėtų padėti.“

Jis pažvelgė į aikšteles. Daugelyje šviesos dar nedegė.

„Ar tu turi savo aikštelę?“ – paklausė jis.

Prisiminiau aikšteles, kurias kurį laiką skolinausi, nuomojausi, bandžiau išsinuomoti ir iš kurių mane prašė išeiti. „Savos neturiu.“

„O aš turiu.“

Pamažu jo aikštelė susidėliojo iš to, ką jis pasakojo. Ji buvo lauke, už garažų eilės, betoninė, su tvora palei vieną kraštą ir gatvės žibintu, kuris žiemą užsidegdavo per vėlai. Nebuvo nei didelė, nei maža. Per linijas ėjo įtrūkimas. Kairiajame kampe kaupėsi lietaus vanduo.

Jis pažinojo kiekvieną įtrūkimą.

Jos centre stovėjo vienintelis metalinis stulpas. Iš jo šakojosi trys laikikliai, ant kiekvieno lenta ir lankas, ir kiekvienas žiūrėjo į kitą aikštelės kraštą.

„Kas stato tokią aikštelę?“

„Tas, kuris galėjo įpirkti tik vieną stulpą.“

Nuo bet kurio krepšio tai buvo pusė aikštės. Bet norint pulti kitą krepšį, trumpuoju keliu eiti nebuvo galima. Reikėjo pradėti po vienu krepšiu, ilguoju keliu apibėgti stulpą, pro trečiąjį krepšį viduryje, ir išbėgti prie priešingojo. Tada pusė aikštės tapdavo visa aikšte.

Pirmoji lenta buvo nusidėvėjusi nuo oro, bet tiesi. Ant pliko metalinio lanko nebuvo jokio tinklelio.

„Tą naudoju gaudymui, – pasakė jis. – Metu kamuolį į lentą iš visų kampų. Be tinklelio galiu mesti į lentą ir iš po lanko. Svarbu tik pagavimas.“

Antroji lenta kabojo kreivai, o lankas iš vienos pusės buvo nulenktas žemyn. Senas tinklelis nelygiai kabojo nuo išsikraipiusio lanko.

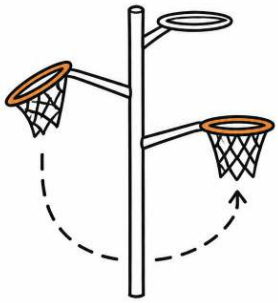
„Tas niekada negrąžina kamuolio taip, kaip tikiesi. Ten žaidžiame krepšys ir aš, vienas prieš vieną. Kas pirmas iki dešimties.“ Jis vos nenusijuokė. „Dažniausiai laimi jis.“

„Kodėl neištiesini lanko?“

„Ant jo daugiausia išmokstu.“

Trečiasis krepšys buvo prižiūrimas kaip reikiant: lenta tiesi, lankas apvalus ir lygus, kiekviena tinklelio kilpa sveika.

„Tą laikau tobulą, kad nepamirščiau, koks jausmas, kai viskas tobula.“

Ilguoju keliu tai tapdavo visa aikšte.

Jo pirštai surado žalią juostelę ant krepšio.

„Ar dar kas nors juo naudojasi?“ – paklausiau.

„Kažkas mažesnis. Paprastai ji ateina anksčiau už mane.“

Jo pirštai liko ant juostelės. Laukiau, kad pasakys daugiau, bet jis ėmė pasakoti apie aikštelės įtrūkimą.

„Kas tave viso to išmokė?“

„Krepšiai.“

„Krepšiai negali mokyti.“

„Tai kodėl tu vis statai savo žaidėjus šalia jų?“

Išsitraukiau užrašų knygelę. Jis žiūrėjo į pieštuką.

„Užsirašysi, ką pasakiau?“

„Galbūt.“

„O pabandysi?“

Susimąsčiusi žvelgiau pro knygelę į aikštę.

Jis papasakojo, kad kiekvieną rytą prieš treniruotę apeina savo aikštelę. Ieško atsilaisvinusių akmenų, naujų įtrūkimų ir piktžolių, lendančių tarp linijų.

„Jei piktžolę išrauni, kol ji maža, išeina ir šaknis, – pasakė jis. – Jei lauki, ji nutrūksta ir vėl atauga. Po kurio laiko pradedi galvoti, kad jai ten ir vieta.“

„Ar kartais praleidi rytinę apžiūrą?“

„Kartais praleidžiu.“

Šis atsakymas mane nuramino. Jau buvau pradėjusi svarstyti, ar jis apskritai ką nors pamiršta.

„O kas būna, jei praleidi dieną?“

„Aikštelė kitą dieną vis tiek ten.“

„Aikštelė visada tavęs laukia, – pasakė jis. – Tai viena iš priežasčių ją turėti.“

Viena valytoja tarp mūsų prastūmė plačią šluostę ir ištrynė mūsų pėdsakus nuo lakuotų grindų.

III

Kur ar kada

Šeštą valandą ėmė rinktis pirmosios komandos.

Atsidarinėjo durys. Krepšiai trinktelėdavo į grindis. Kamuoliai pabėgdavo iš vežimėlių, ir juos šaukdavo atgal. Treneriai kirto salę nešini kava ir tikrumu.

Berniukas stebėjo mergaitę, kuri su tėvu treniravo įbėgimą po krepšiu. Ji bėgo nuo krašto link krepšio. Perdavimas atsitrenkė į sieną už jos.

„Dar kartą“, – pasakė tėvas.

Ji bėgo greičiau. Antras perdavimas pataikė jai į petį.

„Tu ne toje vietoje.“

Berniukas pažiūrėjo į mane. „Ar tikrai?“

„Perdavimas turi ją pasitikti prie lanko.“

„Žinau. Bet ar problema, kur jis ją pasiekia, ar kada?“

„Ką?“

„Kur bėga ji. Kada skrenda kamuolys.“

Mergaitė atbėgdavo į teisingą vietą, bet kamuolys atskrisdavo po jos. Tėvas pataisė jos trajektoriją. Ji tą pačią trajektoriją nubėgo dar atidžiau. Perdavimas vėl vėlavo.

„Kada“, – pasakiau.

Berniukas linktelėjo.

Priėjau dar nespėjusi nuspręsti prieiti. „Ar galiu kai ką pabandyti?“

Tėvas pažvelgė į mano marškinėlius, paskui į kamuolį savo rankose. „Prašom.“

Paprašiau mergaitės padaryti tą patį įbėgimą. Šįkart tėvui pasakiau paleisti kamuolį tą akimirką, kai ji kerta tritaškio liniją. Perdavimas surado jos rankas po krepšiu.

Jos veidas nešventė sėkmės. Jis ją atpažino.

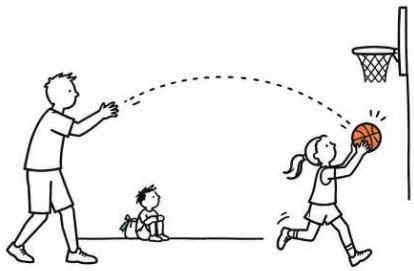
Tėvas pasakė: „Būtent tai jai ir sakau.“

Mergaitė laikė kamuolį. „Tu man sakei, kur bėgti.“

Jis pravėrė burną, paskui pažiūrėjo į liniją, kurią ji kirto.

„Ar galime tai padaryti dar kartą?“ – paklausė jis manęs.

Kito įbėgimo metu jis paleido kamuolį anksčiau. Ji jį pagavo po krepšiu ir atnešė jam atgal.

Šįkart perdavimas surado jos rankas.

Grįžau prie sekretoriato stalo.

„Jis jai to nesakė“, – pasakė berniukas.

„Ne.“

„Kodėl jis manė, kad sakė?“

„Nes suaugusieji dažnai prisimena nurodymą, kurį ketino duoti, o ne tą, kurį iš tikrųjų davė.“

„Ar treneriai taip irgi daro?“

„Ypač treneriai.“

Už mūsų tėvas paklausė: „Ar dabar buvo geriau?“ Šįkart jis palaukė jos atsakymo.

Po to berniukas mane stebėjo atidžiau.

„Vakarykštėse mūsų rungtynėse, – pasakiau, – mes vis sutelkdavome dėmesį į *kur*. Galbūt tikrasis klausimas buvo *kada*.“

„Galbūt.“

„Neatrodai įsitikinęs.“

„Nemačiau rungtynių.“

Tai buvo pirmas kartas tą rytą, kai kas nors atsisakė turėti apie jas nuomonę.

Vėl atverčiau užrašus. Šalia žodžio IŠSIDĖSTYMAS parašiau LAIKAS.

Tai buvo pirmas sąžiningas įrašas, kurį padariau per visą naktį.

IV

Trofėjų kambarys

Turnyro direktorius mus rado pusę septynių.

Jis dėvėjo ausines su mikrofonu, nors niekas į jį nekalbėjo. Pažiūrėjo į berniuką, paskui į savo segtuvą.

„Vardas? Komanda? Numeris?“

Berniukas neturėjo nė vieno iš trijų.

„Vaikams be akreditacijos negalima sėdėti prie sekretoriato stalo“, – pasakė direktorius.

„O kur jam galima sėdėti?“ – paklausiau.

Direktorius parodė į koridorių. „Bet kur, tik ne čia.“

Tad mes nuėjome.

Koridorius baigėsi kambariu stiklinėmis sienomis, už kurių buvo išstatyti ankstesnių turnyrų trofėjai. Taurės užpildė lentynas. Nuotraukos dengė likusią vietą. Kiekvienoje nuotraukoje centre stovėjo nugalėjęs treneris.

Viduje vyras dėliojo medalius tiesiomis eilėmis.

„Atėjote anksti, – pasakė jis. – Gerai. Nugalėtojai ateina anksti.“

Jis mane atpažino ir paklausė apie mūsų pralaimėjimą. Dar man nespėjus atsakyti, pats pasiūlė paaiškinimą.

„Jos nepakankamai norėjo.“

Berniukas pažvelgė į medalius. „Kiek yra pakankamai?“

Vyras nusišypsojo. „Daugiau nei kita komanda.“

„Kaip galima pamatyti norą?“

„Jis matyti iš pergalės.“

„Tai kaip jūs žinote prieš rungtynes?“

Vyras liovėsi lyginti medalius.

Bandžiau jį gelbėti. „Jis nori pasakyti, kad žaidėjai turi kovoti.“

„Žinau, ką reiškia kovoti, – pasakė berniukas. – Nežinau, kaip pralaimėjimas įrodo, kad kažkas norėjo mažiau.“

Vyras paėmė aukso medalį ir ištiesė jį link berniuko.

„Štai kas įrodo.“

„O ką įrodo sidabrinis?“

„Kad kažkas buvo antras.“

„Ar jie norėjo sidabro?“

„Niekas nenori sidabro.“

„Tada ne noras nulemia.“

Kambaryje pasidarė labai tylu, turint omenyje, kiek jame buvo pergalių.

Jis nesiekė medalio.

Vyras atsisuko į mane. „Ar jis su jumis?“

„Ne“, – pasakiau.

Atsakymas nuskambėjo per greitai. Berniukas pažiūrėjo į mane, paskui į medalį.

Vyras toliau dėliojo savo eiles. „Gerai. Tokie klausimai užkrečiami.“

Išėjome iš trofėjų kambario.

Koridoriuje berniukas paklausė: „Ar tu šiandien nori laimėti?“

„Labai.“

„Tada jis buvo truputį teisus?“

„Truputį.“

„Kuo?“

Galvojau ilgiau, nei tikėjausi. „Noras svarbus. Tik jo neišmatuosi medaliu.“

Jis linktelėjo. Paskui pasakė: „Galėjai pasakyti, kad aš su tavimi.“

„Aš tavęs beveik nepažįstu.“

„Tai tiesa.“

V

Vaizdo įrašų kambarys

Kitos durys buvo atviros.

Viduje šeši treneriai šešiuose ekranuose žiūrėjo vakarykštes rungtynes. Visi buvo su ausinėmis. Žaidėjai ekranuose buvo nusėti apskritimais, rodyklėmis, kampais ir spalvotomis žymomis.

Vienas treneris mostelėjo, kad įeičiau. „Iškirpome kelis epizodus iš jūsų rungtynių.“

Jis parodė man vieną ataką iš antrojo kėlinio. Mūsų įžaidėja gavo kamuolį krašte, sudvejojo ir perdavė jį atgal. Treneris sustabdė vaizdą.

„Blogas sprendimas.“

Jis tą akimirką pažymėjo raudona žyma.

„Ką ji turėjo daryti?“ – paklausė berniukas.

„Pulti tarpą.“

„Ar tarpas buvo atviras?“

Treneris atsuko tris sekundes atgal. „Štai.“

„Jis buvo atviras dar prieš jai pagaunant kamuolį.“

„Būtent. Ji buvo per lėta.“

„Ar ji galėjo jį matyti?“

Treneris padidino vaizdą iš viršaus. Nuo lubų buvo matyti viskas.

„Tai bet kas mato.“

Berniukas parodė į gynėją tarp mūsų įžaidėjos ir tarpo.

„Mes matome per ją, – pasakė jis. – Ar tavo žaidėja galėjo?“

„Turėjo.“

„Ar kas nors jai parodė, kur ir kaip žiūrėti?“

Treneris neatsakė.

Berniukas laikė pirštą ant ekrano, ant tos vietos, kurią užstojo gynėja. „Tada galbūt tai net ne klaida, – lėtai pasakė jis. – Galbūt ji dar nemoka ieškoti tarpų. Arba moka, bet iš to kampo, kur ji stovėjo, šio tarpo nebuvo matyti.“

Nykščio nagu jis perbraukė per žalią juostelę. „Aš irgi kažkam sakiau, kad ji turi matyti tai, ko dar negalėjo matyti.“

Treneris nieko nepasakė. Jis pakeitė žymą iš raudonos į geltoną. Tai buvo mažas pokytis, bet aš jį pastebėjau.

Ar ji galėjo jį matyti?

Kitame ekrane skaičiai rodė kiekvieną praėjusios dienos perdavimą, kiekvieną metimą, kiekvieną bėgimą, kiekvieną klaidą: kiekvieną žingsnį, kurį kas nors žengė. Skaičiai buvo gražūs. Dėl jų rungtynės atrodė taip, lyg visą laiką būtų žinojusios, ką reiškia.

„Kuris skaičius jai šiandien padės?“ – paklausė berniukas.

„Visi“, – pasakė antras treneris.

„Ji negali visų jų nusinešti į aikštę.“

„Todėl ji turi mus.“

Pažiūrėjau į sustabdytą savo įžaidėjos vaizdą. Per kėlinių pertrauką paprašiau jos ištaisyti vienuolika dalykų. Galėjau juos išvardyti mintinai. Neprisiminiau, ar ji ką nors pasakė.

„Ar ji tau pasakė, ką matė?“ – paklausė manęs berniukas.

„Ne.“

„O tu paklausei?“

„Ne.“

Daugiau jis nieko nesakė. Atsistojo ir palaukė prie durų.

Prieš išeidama paprašiau epizodo. Treneris atsiuntė jį į mano telefoną, be jokių žymų.

Pažiūrėjau jį koridoriuje. Be rodyklių turėjau jį peržiūrėti tris kartus, kad rasčiau tarpą.

VI

Žaidėjas, kuris metė

Grįždami iš vaizdo įrašų kambario praėjome pro Penktąją aikštę.

Ten vyko paskutinė rungtynių minutė. Prie sekretoriato stalo sėdėjo aukštas maždaug septyniolikos metų vaikinas su savanorio juostele ant kaklo. Jis valdė laikrodį nepakeldamas akių. Šalia protokolo gulėjo stora sąsiuvinė minkštais, užlenktais viršeliais.

Berniukas sustojo.

„Jis nežiūri rungtynių“, – pasakė jis.

„Jis dirba.“

„Ir to nežiūri.“

Nuskambėjo sirena. Komandos paspaudė rankas, o kitos dvi pradėjo apšilimą. Savanoris liko sėdėti. Mes atsisėdome jo stalo gale.

„Ar žaidi?“ – paklausė jo berniukas.

„Žaidžiau.“

„Kodėl metei?“

„Treneris manimi nepasitikėjo.“

„Kodėl?“

„Nes netobulėjau.“

„O kodėl netobulėjai?“

„Nes jis manęs neleisdavo žaisti.“

Ratas užsidarė. Daug kartų buvau girdėjusi įvairių to versijų, dažniausiai iš saugiosios rašomojo stalo pusės.

Berniukas pažvelgė į sąsiuvinį. „Kas jame?“

Vyresnis žaidėjas atsuko jį į mus. Puslapis po puslapio, smulkia, kruopščia rašysena: datos, o po kiekviena data – sakiniai. *Alkūnė į vidų. Kamuolys aukščiau. Nežiūrėk į suolelį. Matyk silpnąją pusę. Mesk užtikrintai. Sulėtink. Greičiau.* Kai kurios eilutės buvo išbrauktos. Kai kurios parašytos du kartus.

„Viskas, ką man sakė treneriai, – pasakė jis. – Ketveri metai. Viską užsirašiau, kad nepamirščiau.“

„Ir pamiršai?“

„Ne. Tai ir buvo bėda.“ Jis užvertė sąsiuvinį. „Pabaigoje kaskart, kai pagaudavau kamuolį, viskas būdavo galvoje vienu metu. Negali žaisti su keturiasdešimčia puslapių galvoje.“

„Ar jie klydo?“

„Dažniausiai buvo teisūs.“

„Tai kas buvo negerai?“

Jis pagalvojo. „Niekas niekada nepasakė, kuris iš jų ir kada svarbus. Ir kiekvieną kartą, kai pabandydavau ką nors pats, atsirasdavo naujas puslapis.“

Berniukas atsisuko į mane. „Ar tu kada nors privertei ką nors mesti?“

Vyresniojo žaidėjo sąsiuvinis gulėjo tarp mūsų. Vis žiūrėjau į jo užlenktą viršelį.

„Turbūt ne kartą, – pasakiau. – Bet dėl vieno esu tikra. Berniukas, kuris nemokėjo užbaigti dvitakčio kaire ranka. Maniau, kad jis geras. Paprašiau jo šeštadieniais ateiti anksčiau, iš dalies kad išmokyčiau, iš dalies kad pamatyčiau, ar jis to pakankamai nori.“

„Ar jis atėjo?“ – paklausė vyresnis žaidėjas.

„Du kartus. Trečią šeštadienį neatėjo. Į treniruotes irgi daugiau nebegrįžo.“

„O ką pasakei sau?“

„Kad jam trūko ryžto.“

Kurį laiką niekas nieko nesakė.

Berniukas pritraukė savo kėdę arčiau manosios. Kėdės kojos tyliai, lyg skųsdamosi, sucypė į grindis.

Berniukas vėl atsisuko į vyresnįjį žaidėją. „Ką dar prisimeni?“

Vyresnis žaidėjas žiūrėjo į grindis.

Galiausiai jis pasakė: „Kartą atskriejo perdavimas iš kampo. Pagavau jį nežiūrėdamas. Tas, kuris metė, žinojo, kur būsiu. Niekam net nereikėjo nieko sakyti.“

„Ar ir dabar taip pagautum?“

„Nežinau.“

Apšilimo kamuolys buvo nuriedėjęs po stalu. Berniukas jį pakėlė. Neperspėjęs jis jį perdavė – ne stipriai, bet nepatogiai. Vyresnis žaidėjas pagavo jį prie krūtinės.

„Tai buvo baisus perdavimas“, – pasakė jis.

„Bet tu jį pagavai.“

Vyresnis žaidėjas pažiūrėjo į kamuolį savo rankose.

Viena apšilimo mergaitė mojavo, kad jai grąžintų kamuolį. Jis jo neparitino. Atsistojo ir perdavė jai, tiesiai ir greitai, o ji pagavo nepametusi žingsnio.

Jis vėl atsisėdo. Po kurio laiko įsidėjo sąsiuvinį į krepšį po stalu ir užtraukė užtrauktuką.

Jo rankos prisiminė.

Išėjome prieš rungtynėms prasidedant.

Koridoriuje pasakiau: „Turėjai jį perspėti prieš perdavimą.“

„Tada nebūčiau sužinojęs, ar jo rankos prisimena.“

„Galėjai jį išgąsdinti.“

Berniukas susiraukė. Tai buvo pirmoji mano pastaba, kurios jis lengvai nepriėmė.

„Pavyko“, – pasakė jis.

„Šįkart. To nežinojai, kol nemetei.“

Po to jis ėjo tylėdamas, žiūrėdamas į savo rankas. Prie kitų durų palaukė, kol jį pasivysiu.

VII

Keturiolika pratimų

Kitame pastato gale kas dvidešimt keturias sekundes nuaidėdavo švilpukas.

Nuėjome paskui garsą iki Dvyliktosios aikštės. Septyni vaikai atlikinėjo pratimus, o treneris perstatinėjo kūgius, rinko kamuolius, žiūrėjo į laikrodį ir vėl švilpė.

Suskaičiavome keturiolika pratimų, trisdešimt penkis švilpukus, nė vieno klausimo ir jokio vandens.

Kai treniruotė baigėsi, treneris atsisėdo prie sienos. Atrodė per daug pavargęs, kad išsiimtų švilpuką iš burnos.

„Kokią problemą sprendė septintasis pratimas?“ – paklausė berniukas.

Treneris užsimerkė. „Kuris buvo septintasis?“

„Dvi kolonos. Pagavimas, pivotas, perdavimas.“

„Jį visada darome septintą penkiolika.“

„Tai yra kada. O kam jis skirtas?“

Treneris atsimerkė.

Tikėjausi, kad jis ims gintis. Vietoj to jis pasakė: „Kažkada žinojau.“

Jis papasakojo, kad buvo laikas, kai kiekvienas pratimas turėjo priežastį. Vienas mokė žaidėjus pakelti galvą ir pažiūrėti, prieš pagalvojant apie rankas. Kitas – antrąjį žingsnį po sustojimo. Trečias statė prieš pasirinkimą tarp perdavimo ir prasiveržimo.

„Paskui klubas įvedė programą, – pasakė jis. – Paskui vertinimus. Paskui daugiau amžiaus grupių. Paaiškinimai trumpėjo. Neliko ko paklausti, kai kas nors nustodavo veikti.“

„Kasdien daryti tą patį, – pasakė berniukas. – Ar tai gerai?“

„Anksčiau buvo gerai. Taip jie ir išmoko.“

„O dabar?“

„Dabar dėl to aš nustojau apie tai galvoti.“

„Ar galime padaryti septintąjį?“ – paklausė berniukas.

Treneris pažvelgė į išėjimą. „Po dešimties minučių turiu kitą grupę.“

„Tada spėsime keletą pakartojimų.“

Jie atsistojo vienas priešais kitą. Pagavimas, pivotas, perdavimas. Lėtai.

Per penktą pakartojimą treneris pasakė: „Atraminė koja lieka ant grindų.“

Per šeštą: „Pažiūrėk, kur perduosi, prieš pagaudamas.“

Per septintą jis sustojo.

„Štai kam jis buvo.“

Aštuntajam jis nuėmė kūgį, kuris berniukui rodė, į kurią pusę suktis.

„Dabar rinkis pats“, – pasakė jis.

Berniukas pagavo, perskaitė, kur stovi treneris, ir apsisuko nuo jo.

„Geriau“, – pasakė treneris.

Aštuntajam jis nuėmė kūgį.

Kai įėjo kita grupė, kūgiai vis dar gulėjo krūvoje. Treneris susodino vaikus ir paklausė, ko jie tikisi iš šios treniruotės.

Niekas nežinojo. Jis vis tiek palaukė atsakymo.

Kai priėjome duris, jis šūktelėjo man įkandin: „Tavo pirmasis pirmadienio pratimas. Kam jis skirtas?“

Jis net nedavė man laiko praverti burnos.

„Na, pasakysi, kai atvyksi į kitą turnyrą“, – pasakė jis.

„Jis man patiko“, – pasakė berniukas, kai išėjome.

„Kodėl?“

„Nes jis norėjo prisiminti.“

„Jis atrodė pavargęs“, – pasakiau.

Berniukas atsigręžė per stiklą.

„Ar buvau jam per griežtas?“

„Nemanau. Tu tik padėjai jam prisiminti.“

Už stiklo treneris klausėsi mergaitės, kuri ką tik buvo pakėlusi ranką.

VIII

Tie patys bateliai

Iki aštuntos pagrindinis koridorius buvo pilnas.

Žaidėjai ėjo iš aikštės į aikštę su vienodais krepšiais. Per penkias minutes pro mus praėjo daugiau nei penkiasdešimt berniukų. Daugelis avėjo tuos pačius sportbačius. Daugelio veide buvo ta pati rimta išraiška, kurią suaugusieji pasidaro, kai nori atrodyti užsiėmę.

Moteris su ausinėmis juos nukreipinėjo.

„Trečioji aikštė į Septintąją. Aštuntoji į Ketvirtąją. Mėlyna komanda į viršų. Raudona komanda per gatvę.“

„Kur jie eina?“ – paklausė berniukas.

„Į kitas savo rungtynes.“

„O paskui?“

„Į dar kitas.“

„Kada jie sustoja?“

„Kai pralaimi.“

Šalia jos po užrašu TOLIAU, GREIČIAU stovėjo talentų ieškotojas. Jis siūlė vertinimus, reitingus, vietas keliaujančiose komandose, individualias treniruotes, elitines stovyklas ir programą, kuri žadėjo peršokti vienus raidos metus.

„Kuriuos metus?“ – paklausė berniukas.

„Tuos lėtuosius“, – pasakė talentų ieškotojas.

„Kas vyksta lėtaisiais metais?“

„Daugiausia pagrindai.“

„Tai kodėl turėčiau norėti juos peršokti?“

Talentų ieškotojas padavė jam lankstinuką. Ant viršelio žaidėjas skrido pro dūmus link krepšio, kuris niekaip nebūtų tilpęs toje nuotraukoje.

„O kur aš atsidursiu?“ – paklausė berniukas.

„Kitame lygyje.“

„O kas ten?“

„Lygis po jo.“

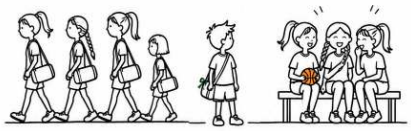
Berniukas grąžino lankstinuką.

„Manau, eisiu pėsčias.“

Talentų ieškotojas jau buvo atsisukęs į kitą šeimą.

Ėjome toliau per minią. Prie durų ant suolo sėdėjo komanda ir juokėsi iš kažko, kas nutiko per pusryčius. Viena žaidėja stovėjo viduryje ir mėgdžiojo, kaip kita numetė padėklą. Jų juokas aplink jas sukūrė nematomą, linksmą mažą burbulą.

Berniukas žiūrėjo per ilgai.

Berniukas žiūrėjo per ilgai.

„Nia taip juokiasi, – pasakė jis. – Kai nepataiko ar praranda kamuolį, ji viską suvaidina iš naujo, nuo pradžių.“

Tai buvo pirmas kartas, kai jis ištarė jos vardą.

„Kartą jos kamuolys įkrito į balą, – pasakė jis. – Ji davė man palaikyti savo krepšį ir pasilenkė paimti kamuolio. Jai nuo kojos nusmuko batas ir irgi įkrito. Tad aš laikiau jos krepšį ir jos kamuolį, o ji žvejojo savo batą.“

Jis vos nenusišypsojo. Jo delnas atsivėrė, lyg vis dar laikytų tuos daiktus.

„Galėtum prie jų prisijungti“, – pasakiau, linktelėjusi komandos link.

„Aš jų nepažįstu.“

„Taip paprastai ir būna, kol neprisijungi prie žmonių.“

„Jos ir taip turi pakankamai žaidėjų.“

„Komandose paprastai atsiranda vietos dar vienam.“

Jis sustojo ir stipriau suspaudė krepšio dirželį. Dar turėjau ką pasakyti, bet palikau.

„Ar pasėdėsi su manimi, kol jos ateis?“ – paklausiau.

Jis linktelėjo.

Radome suolą prie mano persirengimo kambario. Jis paliko man vietos nepakeldamas akių.

IX

Suolelis

Mano komanda atvyko aštuntą penkiolika.

Jos rado mus ant suolo prie mūsų persirengimo kambario. Tess man padavė kambario raktą, kurį buvau palikusi viešbučio duryse. Mara paprašė berniuko patraukti krepšį, kad galėtų atsisėsti.

Surinkau jas prie tuščio ekrano vaizdo įrašų kambaryje.

„Vakar daviau jums per daug atsakymų, – pasakiau. – Šiandien turiu tik du klausimus.“

Tess, mūsų kapitonė, sukryžiavo rankas. „Vakar turėjai vienuolika atsakymų. Dabar nori mūsų?“

„Taip.“

Ji rankų neatkryžiavo.

Paleidau epizodą be žymų – mūsų įžaidėja krašte.

„Mara, ką tu matei?“

Mara pažiūrėjo į mane, kad suprastų, ar tai patikrinimas.

„Jų aukštoji buvo išėjusi aukštai. Maniau, kad tarpas užsidarys.“

„Ko tau reikėjo?“

„Perdavimo anksčiau. Arba kad Liv įbėgtų vėliau. Atbėgome vienu metu.“

Kur ir kada.

Liv pasilenkė į priekį. „Maniau, kad pavėlavau.“

„Tu paskubėjai“, – pasakė Mara.

Pažiūrėjome dar kartą. Žiūrint iš skirtingų kampų, sprendimai įgaudavo skirtingas formas.

Dvidešimt minučių žaidėjos kalbėjo daugiau nei aš. Jų paaiškinimai buvo labai netvarkingi. Jos daug kartų prieštaravo pačios sau, bet galiausiai atrado problemą, kurią praleido mano trys užrašų puslapiai ir kuri visą laiką buvo mums prieš akis. Pabaigoje Tess pasakė: „Jų aukštoji visada išeina, kai perkeliame kamuolį į kitą pusę.“ Paskui atrodė susierzinusi, kad tai pasakė.

Tada Mara pastebėjo berniuką.

„Ar jis treniruojasi su mumis?“

Pažiūrėjau į jį. Prisiminiau trofėjų kambarį.

„Jis su manimi“, – pasakiau.

Berniukas nuleido akis.

„Ar jis moka žaisti?“ – paklausė Mara.

„Moku“, – pasakė jis.

„Gerai. Mūsų devynios.“

Aikštėje žaidėme trys prieš tris į vieną krepšį. Mara pasiūlė, kad taškai būtų įskaitomi tik tada, jei kamuolį palietė visi trys. Kitos sutiko pabandyti.

Berniukas nuostabiai judėjo be kamuolio. Sustodavo išlaikęs pusiausvyrą, anksti pamatydavo laisvą vietą ir pagaudavo kiekvieną sunkų perdavimą.

Bet kaskart gavęs kamuolį, jis sustingdavo.

Jis svarstė kiekvieną galimybę, kol ji dingdavo.

„Perduok!“ – šūktelėjo Mara.

Jis saugiai perdavė atgal, ten, iš kur kamuolys atėjo.

Kita ataka buvo tokia pati. Tarpą jis mokėjo rasti. Atiduoti kamuolį kam nors kitam buvo sunkiau.

Sustabdžiau žaidimą.

„Ką matai?“ – paklausiau jo.

„Daug ką.“

„Pasirink vieną.“

„O jeigu neteisingai?“

„Tada kartu pataisysime“, – pasakė Mara.

„Dar nesu tikras.“

„Matei, kaip Liv pajudėjo, – pasakiau. – Pabandyk perduoti, kai ji bėga. Paskui pažiūrėsime, kas nutiko.“

Kitoje atakoje jis pagavo kamuolį viršuje. Liv įbėgo. Jis perdavė, bet Liv gynėja jau stovėjo perdavimo linijoje. Ji išmušė kamuolį.

„Dar kartą“, – pasakė Liv.

Antrą kartą gynėja net nepažiūrėjo į Liv. Ji buvo tikra, kad perdavimas ateis.

Mara sustabdė kamuolį. „Ji gina ne tave. Ji gina tavo perdavimą. Tu niekada neini prie krepšio, todėl jai nereikia dėl tavęs nerimauti.“

Berniukas pažiūrėjo į krepšį taip, lyg kas nors būtų jį priartinęs.

Liv parodė į nudažytą lanką po krepšiu. „Jei pavyks jam įpiešti dvi akis, jis tau nusišypsos. Tai Šypsenėlė. Pabandyk ją pasiekti. Priversk gynėją išeiti prieš tave.“

Kitą kartą jis prasiveržė: du žingsniai link Šypsenėlės. Liv gynėja paliko ją, kad sustabdytų jį. Jis perdavė. Kamuolys surado Liv bėgančią. Liv įmetė dvitaktį ir parodė į jį. Tess pagavo kamuolį po tinkleliu ir išnešė už tritaškio linijos.

Pirmą kartą berniukas nusišypsojo nebandydamas to slėpti.

Priversk ją išeiti prieš tave.

Paskutines kelias minutes atsisakėme taisyklės, kad kamuolį turi paliesti visi trys. Liv vis tiek rodė jam rankas, kai pajudėdavo. Jis vis dar ieškojo tinkamos akimirkos perdavimui. Vieną kartą, kai niekas prieš jį neišėjo, jis pasiliko kamuolį ir pats pelnė taškus. Niekas jam to nesakė.

Kitu perdavimu Tess surado Marą laisvoje vietoje. Kitoje atakoje Tess paprašė kamuolio atgal. Mara jai atidavė.

Kai baigėme, berniukas atsisėdo šalia manęs persirišti bato. Patraukiau koją, kad netrukdyčiau. Jis surišo mazgą ir liko sėdėti.

X

Rungtynės

Per kėlinių pertrauką atsilikome vienuolika taškų.

Senoji mano versija į persirengimo kambarį įėjo pirma. Ji nešėsi statistikos lapą, pataisymus, gynybos poras ir kalbą apie skubą. Ji buvo pasiruošusi užpildyti kiekvieną tylą, kol žaidėjos dar nespėjo išgirsti net savo minčių.

Palikau ją laukti lauke.

„Ar mūsų problema – laikas, ar erdvė?“ – paklausiau.

Mara atsakė pirmoji. „Laikas. Matome, bet kamuolys ateina, kai apdraudimas jau grįžęs.“

„Ką galime pakeisti?“

Žaidėjos ginčijosi. Hana norėjo daugiau prasiveržimų: jei pateksime į baudos aikštelę, apdraudimas turės apsispręsti anksčiau. Tess norėjo užpildytų kampų, kad apdraudimui reikėtų bėgti toliau, o mes turėtume vietos išnaudoti. Kažkas norėjo mažiau varymosi ir daugiau įbėgimų. Liv pasakė, kad įbėgame todėl, kad taip liepia derinys, o ne todėl, kad yra vietos.

„Tada liaukitės bandžiusios žaisti derinį“, – pasakiau.

Mano asistentė įsistebeilijo į mane. „Tam skyrėme paskutines tris treniruotes.“

„Tai ką žaidžiame?“

„Tai, ką matome, – pasakė Liv. – Tai, ką jos mums duoda.“

„Vadinasi, trys treniruotės buvo veltui?“

„Ne, – pasakė Mara. – Jų dėka žinome, į ką žiūrime.“

Berniukas sėdėjo suolelio gale su atsarginiais apšilimo marškinėliais. Turnyro taisyklės neleido jam žaisti. Jis sekė kiekvieną ataką taip, lyg pats joje dalyvautų.

Trečiajame kėlinyje klydome greičiau. Mara prasiveržė tiesiai į apdraudimo sieną. Liv įbėgo per anksti. Hana perdavė į vietą, kurios dar niekas nebuvo pasirinkęs.

Vos nepaprašiau minutės pertraukėlės.

Tada jos pradėjo prisitaikyti.

Perdavimai išskriedavo anksčiau. Įbėgimai laukdavo. Kampai užsipildė. Po kiekvieno metimo visos penkios eidavo kovoti dėl kamuolio. Kai jį atkovodavome, bėgo visos, net Hana, kuri nekentė bėgioti. Nepataikytas metimas po atkovoto kamuolio virsdavo papildomu perdavimu ir geresniu metimu. Suolelis ėmė garsiai sakyti, ką mato.

„Kampas tuščias!“

„Apdraudimas yra!“

„Papildomas!“

Hanos perdavimas nuskriejo į trečią eilę.

„Aš dar nebuvau pajudėjusi!“ – šūktelėjo Liv.

Hana linktelėjo ir nubėgo atgal į gynybą.

Ketvirtojo kėlinio viduryje Mara atsistojo priešais prasiveržiančią žaidėją ir tvirtai pastatė kojas. Žaidėja įlėkė tiesiai į ją. Švilpukas buvo prieš Marą.

Teisėjui buvo gal šešiolika. Jis buvo už epizodo.

Mara įsiutusi atsigręžė į jį. Atsistojau.

„Man atrodė, kad tu spėjai“, – pasakiau jai. „Paklausime jo per pertraukėlę. Žaisk toliau.“

Ji vis dar spoksojo į teisėją.

„Kreivas krepšys“, – pasakė berniukas nuo suolelio galo.

Mara pažiūrėjo į jį, nesuprasdama, ką jis turi galvoje. Iškvėpė ir nubėgo atgal į gynybą.

Po dviejų atakų ta pati žaidėja vėl prasiveržė. Šįkart Mara ten buvo žingsniu anksčiau, tiesiai priešais ir nejudėdama, tad net už epizodo stovintis teisėjas galėjo ją matyti. Šįkart jis užfiksavo puolimo pražangą.

Kitoje atakoje ji pirmoji pasiekė niekieno kamuolį. Kai paskui jį bėgusi mergaitė suklupo šalia jos, Mara pasilenkė ir padėjo jai atsikelti.

Likus dešimčiai sekundžių atsilikome vienu tašku.

Paprašiau minutės pertraukėlės.

Žaidėjos pažiūrėjo į mane.

„Ką matote?“ – paklausiau.

Niekas iš karto neatsakė. Tada berniukas pasilenkė į priekį.

„Kai Mara pakelia kamuolį, kur žiūri jų aukštoji?“

„Į kamuolį, – pasakė Liv. – Visada į kamuolį.“

Liv paėmė iš mano rankos žymeklį ir padėjo du taškus mažame lanke po krepšiu. Išėjo besišypsantis veidas. Berniukas jam nusišypsojo atgal.

„Šypsenėlė“, – pasakė Liv.

Ji nupiešė penkis mažus apskritimus, plačiai išdėstytus: du kampuose, du kraštuose ir vieną viršuje. Paskui rodyklę per tarpą link Šypsenėlės.

Mara parodė į ją. „Ten galiu nusigauti.“

„O jei išeis manęs stabdyti?“ – paklausė Mara.

Liv nubrėžė liniją atgal į kampą. „Tada aš čia.“

Kitos pasilenkė. Tess patraukė vieną apskritimą plačiau. Hana nutrynė liniją, kuri kirto Maros kelią. Liv pasistatė save į kampą ir du kartus pabarbeno į lentą.

Jų derinys, mūsų lentoje.

„O jei nepataikysime?“ – paklausė mano asistentė.

„Tada nepataikysime“, – pasakė Mara.

Mara prasiveržė link Šypsenėlės. Jų aukštoji išėjo apdrausti ir ją sustabdyti. Liv liko plačiai ir parodė rankas perdavimui, ir kamuolys ją pasiekė anksčiau, nei gynėja spėjo grįžti.

Ji pagavo, pastatė kojas ir metė.

Kamuolys apsisuko ant lanko ir iškrito. Tess puolė kovoti dėl atšokusio kamuolio. Sirena nuskambėjo, kol ji nespėjo jo vėl mesti.

Pralaimėjome vienu tašku.

Kelias sekundes niekas nejudėjo.

Liv atsisėdo ir atlaisvino vieno bato raištelius. Jos rankos šiek tiek drebėjo. Tess tylėdama atsisėdo šalia.

Tada Liv parodė į Marą. „Tai buvo teisingas perdavimas.“

„Vis tiek norėjau, kad įkristų“, – pridūrė ji.

„Aš irgi“, – pasakė Mara.

Berniukas pažiūrėjo į Liv. „Kitą kartą?“

„Kitą kartą“, – pasakė ji.

Spaudžiant rankas, kitos komandos trenerė mano ranką palaikė akimirką ilgiau nei įprasta. „Per pertrauką kažką pakeitėte, – pasakė ji. – Vis dar nežinau, ar tai mus padarė silpnesnes, ar jus stipresnes.“

Berniukas laukė prie tunelio.

„Kaip manai, ar ko nors išmokome?“ – paklausiau jo.

„Sužinosi, jei rytoj tai vis dar bus.“

XI

Darbas po grindimis

Po rungtynių berniukas grąžino Marai pasiskolintus marškinėlius. Kamuolys nuriedėjo po žemiausia tribūnos eile.

Berniukas įlindo paskui jį. Girdėjome, kaip jis šaukia iš tamsos.

Už sulankstytų sėdynių buvo siaura techninė patalpa, pilna dulkių, senos juostos ir per daugelį sezonų pamestų daiktų: raudona kojinė, dvi gertuvės, švilpukas, vaikiški akiniai ir dešimtys suminkštėjusių krepšinio kamuolių.

Pasirodė turnyro prižiūrėtoja su rankine pompa.

„Po kiekvieno turnyro, – pasakė ji, – surenku tai, ką pastatas prarijo.“

Ji patikrino kiekvieną kamuolį. Vieni laikė orą. Kiti leido ties ventiliu. Vienas buvo plyšęs per siūlę.

„Kodėl juos taisote?“ – paklausė berniukas. „Viršuje yra naujų.“

„Viršuje visada mano, kad yra naujų. Čia, apačioje, žinome, kiek jų yra.“

Ji padavė jam pompą.

Jis dirbo, kol pirmasis kamuolys jo rankose tapo apvalus. Darbas buvo lėtas. Niekas jame neatrodė kaip tobulėjimas ar mokymasis.

„Kas mato, kaip jūs tai darote?“ – paklausė jis.

„Paprastai niekas.“

„Tai iš kur jie žino, kad tai svarbu?“

„Nežino. Rytoj jie tiesiog muša kamuolį.“

Jis pripūtė dar vieną.

Kol jis pūtė, aš krausčiau į krūvą kamuolius, kurie laikė orą. Pečius ėmė maloniai skaudėti. Virš mūsų rungtynės tęsėsi. Girgždėjo bateliai. Skambėjo švilpukai.

Rytoj jie tiesiog muša kamuolį.

Prižiūrėtoja pasilenkė ir iš dulkių kažką pakėlė. Žalią juostelę.

„Tavo?“

Berniukas apčiupinėjo savo krepšio užtrauktuką. Mazgas buvo atsirišęs, kol jis šliaužė.

„Tai Nios“, – pasakė jis.

Jis jos vėl neprisirišo. Laikė ją ištiestą ant delno.

Jos vardas Nia, papasakojo jis. Jai aštuoneri, ir ji gyvena netoli jo aikštelės. Vakarais ji treniruojasi po tobuluoju krepšiu, nes tik iki jo gali numesti. Jis jai renka atšokusius kamuolius. Ji skaičiuoja pataikymus.

„Kartais ji ateina anksčiau už mane, atsisėda ant kamuolio ir manęs laukia. Sako, kad taip jį užsiima.“

Sako, kad taip jį užsiima.

Jis užsidėjo juostelę ant kelio.

„Ji pririšo tai prie tinklelio, kad visi žinotų, kuris krepšys jos. Kartą ji paprašė manęs pažiūrėti jos metimą. Raviau piktžoles. Ji palaukė, kol padėsiu šakutę.“

„Ar įkrito?“

„Ne. Ji pasakė, kad nežiūrėjau kaip reikiant.“

Jis truputį nusišypsojo ir vėl paėmė pompą.

„Padėjau jai su kojomis. Paskui su rankomis. Kartais ji pati prašydavo. Po kurio laiko jau nebelaukdavau, kol paprašys.“

„O ką ji darė?“

„Kartais pabandydavo. Kartais laikydavo kamuolį, kol aš nustodavau kalbėti. Maniau, kad ji klauso.“

Jis norėjo, kad ji pamiltų žaidimą. Jis buvo pradėjęs spręsti, kaip ta meilė turi atrodyti.

Paskui sekmadienių vakarais ėmė ateiti vyresni vaikai. Nuo šeštos jie žaisdavo prie kitų dviejų krepšių, kol užsidegdavo gatvės žibintas.

„Kai paskutinį kartą atėjau, ji jau žaidė su jais. Buvau atnešęs jos mažą kamuolį. Ji pamojo, bet neatėjo.“

Jis apvertė juostelę.

„Pašaukiau ją. Ji pasakė, kad ir aš galiu žaisti. Pasakiau jai, kad ji dar nepasiruošusi žaisti su jais. Ji prarasdavo kamuolį kaskart, kai jie prie jos priartėdavo.“

Jis suspaudė pompą tarp kelių.

„Vis sakiau jai, kur stovėti. Ji liepė man liautis. Paskui ji nepataikė, o aš vėl pradėjau apie jos kojas.“

„Ką ji pasakė?“

„Kad tobulą krepšį laikau sau. Ji nuplėšė tai nuo tinklelio ir įdėjo man į ranką. Ji pasakė: ‚Pasilik sau savo tobulą krepšį.‘“

„Bet tu jį laikei jai.“

„Taip.“

Virš mūsų kažkas numetė kamuolį. Klausėmės, kaip jis kelis kartus atšoko.

„Paklausiau, kada ji nori treniruotis. Ji pasakė, kad gali treniruotis ir viena.“

Jis padėjo pompą.

„Jos kamuolys vis dar buvo mano rankose.“

Prižiūrėtoja paėmė pripūstą kamuolį ir kartą jį atmušė į grindis. Čia, apačioje, garsas buvo stipresnis.

„Todėl ir atėjau čia, – pasakė jis. – Pamatyti, kaip mokosi žaidėjai. Ir treneriai.“

Prižiūrėtoja grąžino jam kamuolį ir toliau tikrino ventilius.

„Ar galiu pasiimti šį?“ – paklausė jis.

„Gali. Grąžink, jei ventilis pradės leisti.“

Berniukas vėl perkišo juostelę pro užtrauktuką, surišo du kartus ir stipriai užveržė mazgą.

Užnešėme gerus kamuolius į viršų. Paskutinį kartą jis paėmė vieną iš mano krūvos. Lipome lėtai, ir nė vienas iš mūsų daug nekalbėjo.

XII

Atsakomasis perdavimas

Iki vakaro turnyro salė ištuštėjo.

Mano komanda buvo grįžusi į viešbutį. Prižiūrėtoja gesino aikštelių šviesas eilė po eilės, pradėdama nuo tolimiausio galo. Kažkas per dieną buvo pataisęs laikrodį už sekretoriato stalo. Jis rodė dešimt po penkių.

Berniukas pažiūrėjo į laikrodį.

„Ar dar važiuoja autobusas?“

Patikrinau tvarkaraštį telefone. Buvo dar vienas.

„Rytoj sekmadienis, – pasakė jis. – Didieji ateina šeštą.“

Buvau galvojusi, kad galbūt galėtume pasilikti Pirmojoje aikštėje, kol prižiūrėtojai reikės rakinti.

„Ar Nia ten bus?“

„Paprastai ji ateina anksčiau už mane.“

Jis užsimetė krepšio dirželį ant peties. Sutaisytą kamuolį laikė po kita ranka.

Išėjome lauk kaip tik tada, kai užgeso paskutinė šviesų eilė.

Lauke tolimajame automobilių aikštelės krašte važiavo komandų autobusai. Jis atidarė krepšį. Viduje buvo mažas kamuolys ir sodo šakutė piktžolėms iš plyšių rauti. Tarp jų jis įdėjo mano pirmąjį piešinį – salę pravertomis durimis.

„Aš jo nebaigiau“, – pasakiau.

„Todėl jo ir noriu.“

Paskui jis atrišo juostelę nuo užtrauktuko ir apvyniojo ją apie du pirštus.

„Vėl pririši ją prie tobulojo krepšio?“

„Atiduosiu jai. Tegul pririša ten, kur nori žaisti.“

Jis parodė į autobusų stotelę kitoje gatvės pusėje. Perėjome kartu.

„Dar nepasakiau jai, kad atsiprašau“, – pasakė jis.

Atsisėdome ant suolo stotelės pastogėje. Kamuolys rėmėsi į jo batus. Stikle šalia mūsų sėdėjo mūsų atspindžiai, šiek tiek tamsesni ir šiek tiek toliau.

Autobusas vėlavo. Nė vienas iš mūsų nesiskundė.

Pasėdėjome dar truputį. Kitoje kelio pusėje viena po kitos užsidegė aikštelės šviesos. Jis pasilenkė į priekį pažiūrėti, ar ten kas nors yra.

Autobusas vėlavo. Nė vienas iš mūsų nesiskundė.

„Kai naktį pamatysi mažą apšviestą aikštelę, – pasakė jis, – nežinosi, ar ji mano.“

„Nežinosiu.“

Jis nykščiu išlygino juostelę.

„Nežinau, ar ji lauks.“

Likau šalia jo. Kelyje dar nieko nebuvo.

Autobusas išsuko iš už kampo.

Jis paėmė kamuolį. Siektelėjau jo krepšio, kol neprisiminiau, kad jis jo. Jis leido man jį nunešti iki durų.

„Ar sugrįši?“ – paklausiau.

„Nežinau.“

Atsakymas buvo mažas ir visiškai paprastas. Neturėjau ko naudingo pasakyti.

Jis paėmė krepšį. Ant viršutinio laiptelio atsisuko ir pakėlė ranką. Aš pakėliau savąją.

Jis pasirinko vietą prie lango ir pasidėjo kamuolį ant kelių. Kai autobusas pajudėjo, jis pakėlė abi rankas prie stiklo, atvertais delnais, taip, kaip Liv rodydavo savąsias prieš įbėgdama.

Atsakiau perdavimu.

Autobusui nuvažiavus, likau tol, kol stotelės stikle liko tik mano atspindys.

Kurį laiką kaskart apversdama protokolą tikėjausi išgirsti balsą prie savo alkūnės.

Vakarais, eidama pro aikštelę su įjungtomis šviesomis, sustoju. Ieškau berniuko, kuris laukia, kol praeis kažkieno nekantrumas. Kartais ten būna tik prižiūrėtojas, kuris rakina. Kartais išgirstu kamuolį gerokai anksčiau, nei pamatau, kas žaidžia.

Nežinau, ką Nia pasakė, kai jis grįžo namo. Bandžiau tai įsivaizduoti, bet kai žinai tik vieną istorijos pusę, tai nepadeda.

Vis dar bandau nupiešti žaidėją, kuris mokosi.

Kiekviena versija nebaigta. Kiekvienoje palieku duris šiek tiek labiau praviras.